

**UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
FACULTATEA DE ISTORIE SI FILOSOFIE
SPECIALIZAREA: ETICA PROFESIONALA**

I. Informatii generale despre curs si seminar

Titlul disciplinei: ETICA MEDICALĂ

Codul:

Regimul disciplinei:

Numarul de ore: 2 ore curs +2 ore seminar x 14 saptamani (28ore curs +14ore seminar / semestru)

Numarul de credite:

Tipul de evaluare finala: Examen

Locul de desfasurare: sala Lucian Blaga (X/I), str.M.Kogalniceanu nr.1, et.1

Programarea in orar a activitatilor: conform orarului la Departamentul de Filosofie

II. Informatii despre titularul de curs si seminar

Nume, titlul stiintific: FRUNZĂ MIHAELA-CORNELIA, Lector universitar doctor

Informații de contact: mihafrunza@yahoo.com 0264-405300, int.5280, 5281

Ore de audienta: 2

III. Descrierea disciplinei

Obiective. Cursul își propune să analizeze o serie de teme importante în domeniul eticii medicale cu instrumente teoretice aflate la intersecția dintre filosofie, drept și bioetică. În contextul proliferării discursurilor alternative despre bioetică (dinspre teologie, drept, antropologie) este luat în discuție modelul expertizei filosofice în domeniul eticii medicale, model ce prezintă mulți adepți dar și contestatari. Pentru a consolida acest model, sînt propuse spre discuție mai multe teme disputate din etica medicală – transplantul de organe, eutanasia, testarea genetică, iatrogenia, medicina complementară, relația dintre medici și industria farmaceutică. Aceste teme sînt analizate dintr-o perspectivă inter și multi-disciplinară, precumpănitor rămînînd modul filosofic de investigare a dilemelor etice adiacente.

Tematica cursului

1. Etica medicală/ bioetica în contextul eticilor aplicate. Este etica aplicată o aplicare a eticii? Aplicare vs. apropiere. Contextul dezvoltărilor bioetice.
2. Expertiza etică în domeniul bio-medicinei. Cine poate fi „expert” în etică? Natura expertizei etice. Consultața etică
3. Concepte cheie în etica medicală: autonomia persoanei, consimțămîntul informat, confidențialitatea. Principiile bioeticii
4. Metodologia cercetării în etica medicală. Metode calitative, metode cantitative. Folosirea narativelor. Cercetare etică și fraudă etică.
5. Tehnici de argumentare și discursuri alternative: influențe multi și inter-disciplinare. Bioetică și filosofie morală/ antropologie filosofică/ legislație/ drepturile omului/ teologie
6. Codurile în etica medicală. Codurile etice și profesionalizarea etică. Studiu de caz: Jurămîntul lui Hippocrat.

7. Transplantul de organe. Consimțămînt informat vs. consimțămînt prezumat. Dileme ale donatorilor vii. Dileme ale donatorilor aflați în moarte cerebrală. „Traficul de organe”. Xenotransplanturile.
8. Eutanasia. Eutanasia activă, eutanasia pasivă. Eutanasia voluntară, eutanasia involuntară, eutanasia non-voluntară. Eutanasia și suicidul asistat.
9. Testare genetică și îmbunătățire genetică (*genetical testing and genetical enhancement*). Cercetarea celulelor stem. Moralitatea politicilor reproducerii.
10. Studiu de caz: problema iatrogeniei. Eroarea medicală, dileme etice
11. Studiu de caz: medicina complementară și alternativă.
12. Studii de caz: reflectarea în mass media românească recentă a unor teme de bioetică.
13. Medicii și industria farmaceutică. Dileme etice
14. Etica medicală – studii de caz, proiecte și aplicații propuse de masteranzi

Competente dobândite:

- a) competente cognitive; studentul va putea:
 - utiliza în mod adecvat teoriile și dezbaterile contemporane din domeniul eticii medicale;
 - să înțeleagă, să compare variatele perspective teoretice despre temele actuale legate de etica medicală;
 - să exerseze abilitățile de a dezbate, justifica și argumenta o poziție teoretică personală;
- b) competente practic-aplicative:
 - abilitatea de a comunica oral și în scris limba română și cel puțin într-o limbă străină, utilizând corect terminologia și demersurile specifice eticii medicale;
 - capacitatea de a aplica creativ metodele de cercetare ale științelor umaniste, în particular ale eticii medicale, în rezolvarea problemelor și comunicarea rezultatelor în mod argumentat (eseu academic);
 - conceperea și conducerea proceselor de cercetare specifice: capacitatea de a proiecta, realiza și prezenta o lucrare de cercetare (disertație) pe teme similare celor discutate pe parcursul semestrului
- c) competente atitudinale; pe parcursul cursului urmăm să dezvoltăm:
 - formarea unei atitudini de respect pentru diferență și de responsabilitate în problemele de expertiză bioetică;
 - o valorizare pozitivă a pluralismului metodologic, a pluralismului cultural și a mecanismelor presupuse de conviețuirea într-o societate democratică

IV. Bibliografia obligatorie:

- Baillie, Harold W; Timothy K. Casey (eds.), *Is Human Nature Obsolete? Genetics, Bioengineering, and the Future of the Human Condition*, MIT Press, Cambridge MA, 2005.
- Gert, Bernard; Charles M. Culver, K. Danner Clouser, *Bioethics : a systematic approach*, New York: Oxford University Press, 2006.
- Rhodes, Rosamond; Leslie P. Francis, and Anita Silvers (eds.), *The Blackwell Guide to Medical Ethics*, Malden, MA: Blackwell, 2007
- Singer, Peter (Ed.), *Tratat de etică*, Polirom, Iași, 2006
- Singer, Peter A. A. M. Viens (eds.) *The Cambridge Textbook of Bioethics*, Cambridge: Cambridge University Press, 2008.
- Steinbock, Bonnie, *The Oxford Handbook of Bioethics*, Oxford: Oxford University Press, 2007.

Ulin, Priscilla R.; Elizabeth T. Robinson, Elizabeth E. Tolley (eds.), *Qualitative Methods in Public Health. A Field Guide to Applied Research*, San Francisco, Joey Bass, 2005

Bibliografia suplimentara sau recomandata ca lectura optionala:

- Baker, Robert; Laurence McCullough, „Medical Ethics’ Appropriation of Moral Philosophy: The Case of the Sympathetic and the Unsympathetic Physician”, *Kennedy Institute of Ethics Journal* Vol. 17, No. 1, 2007.
- Baker, Roger. A Draft Model Aggregated Code of Ethics for Bioethicists, *American Journal of Bioethics*, 5 (5), 2005: 33-41.
- Beauchamp, Tom. What Can a Model Professional Code for Bioethics Hope to Achieve?. *American Journal of Bioethics*, 5 (5), 2005:42-43.
- Byrd, Randolph C. Positive Therapeutic Effects of Intercessory Prayer in a Coronary Care Unit Population. *Southern Medical Journal* 81 (7), 1988: 826-829.
- Chapple, A.; S. Ziebland, A. McPherson and A. Herxheimer. What people close to death say about euthanasia and assisted suicide: a qualitative study, *Journal of Medical Ethics*, 2006;32;706-710.
- Clarke, Adele E.; Janet K. Shim, Laura Mamo, Jennifer Ruth Fosket, Jennifer R. Cole-Turner, Roland (ed). *Design and Destiny. Jewish and Christian Perspectives on Human Germline Modification*, Cambridge, Massachusetts: MIT Press, 2008
- Cutaș, Daniela. *Genetica reproducției. Politici ale moralității și moralitatea politicilor*, Ideea Europeană, București, 2007.
- Dworkin, Gerald, *The Theory and Practice of Autonomy*, Cambridge University Press, Cambridge, 1988
- El-Ayouty, Yassin; Kevin J. Ford, and Mark Davies (eds.), *Government ethics and law enforcement : toward global guidelines*, Westport: Greenwood Publishing Group, 2000
- Elliot, Jane. *Using Narratives in Social Research. Qualitative and Quantitative Approaches*, London: SAGE Publications, 2005
- Elm, Susanna; Stefan N. Willich (eds.), *Quo Vadis Medical Healing. Past Concepts and New Approaches*, Springer, 2009.
- Fishman. Biomedicalization: Technoscientific Transformations of Health, Illness, and U.S. Biomedicine, *American Sociological Review*, Vol. 68, No. 2, (Apr., 2003), pp. 161-194.
- Frunza, Mihaela. Ethical Aspects of Spiritual Medicine. The Case of Intercessory Prayer Therapy, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, 2007, volume 6, nr. 17, p. 101-115
- Frunza, Mihaela. O perspectiva etica asupra xenotransplantului, *Revista romana de Bioetica*, 2007, vol. 5, nr. 1, ISSN 1583-5170
- Garrard, E and S. Wilkinson, *Passive Euthanasia*, *Journal of Medical Ethics*, 2005;31;64-68.
- Harris, William S., Manohar Gowda, Jerry W. Kolb, Christopher P. Strychacz, James L. Vacek, Philip G. Jones, Alan Foraker, James H. O’Keefe, Ben D. McCallister. A Randomized, Controlled Trial of the Effects of Remote, Intercessory Prayer on Outcomes in Patients Admitted to the Coronary Care Unit. *Archive of Internal Medicine*, 159, 1999: 2273-2278
- James F. Blumstein, Frank A. Sloan (eds.), *Organ Transplantation Policy: Issues and Prospects*, Durham, NC: Duke University Press, 1989.
- Jonsen, Albert R. „How to Appropriately Appropriately. A Comment on Baker and McCullough”, *Kennedy Institute of Ethics Journal* Vol. 17, No. 1, 2007, 43-54; Tom L. Beauchamp, „History and Theory in “Applied Ethics””, *Kennedy Institute of Ethics Journal* Vol. 17, No. 1, 2007, 55-64
- Jotterand, Fabrice, *The Hippocratic Oath and Contemporary Medicine: Dialectic Between Past Ideals and Present Reality?* *Journal of Medicine and Philosophy*, 30, 2005:107–128.

- Kamm, Frances M. Is There a Problem with Enhancement?, *American Journal of Bioethics*, 5(3), 2005: 5–14.
- Leibovici, Leonard. Effects of remote, retroactive intercessory prayer on outcomes in patients with bloodstream infection: randomized controlled trial. *British Medical Journal*, 2001, 323: 1450-1451.
- Levine, Robert J. Reflections on ‘Rethinking Research Ethics’, *American Journal of Bioethics*, 5 (1), 2005:1-3.
- Macklin, Ruth. Some Questionable Premises About Research Ethics, *American Journal of Bioethics*, 5 (1), 2005:29-31.
- Magnusson, RS. Euthanasia: above ground, below ground, *Journal of Medical Ethics*, 2004;30;441-446.
- Malpas, Jeff; Norelle Lickiss (eds.), *Perspectives on Human Dignity*, Springer, 2007
- Michler, Robert E., *Xenotransplantation: Risks, Clinical Potential, and Future Prospects*, *Emerging Infectious Diseases*, 2 (1), 1996: 64-70
- Miller, Franklin; Howard Brody, *Enhancement Technologies and Professional Integrity*, *American Journal of Bioethics*, 5(3), 2005: 15-16.
- Miroiu, Mihaela; Gabriela Blebea Nicolae, *Introducere în etica profesională*, Ed. Trei, București, 2001
- Morgan, M.A.; J. Dana, G. Loewenstein, S. Zinberg and J. Schulkin., *Interactions of doctors with the pharmaceutical industry*, *Journal of Medical Ethics*, 2006;32;559-563.
- Mureșan, Valentin. „Este etica aplicată o aplicare a eticii?”, *Revista de Filosofie Analitică*, vol. I, 1°, iulie-decembrie 2007
- Nolan T.W., *System changes to improve patient safety*, *British Medical Journal*, 320, 771-3, 2000
- Oderberg, David S. *Applied Ethics. A Non-Consequentialist Approach*, Blackwell Publishers, Oxford, 2000.
- Pellegrino E.D., „The Origins and Evolution of Bioethics: Some Personal Reflections”, *Kennedy Institute of Ethics Journal*, vol. 9 (1), 1999
- Pelluchon, Corinne. *Toward a New Philosophical Anthropology. The Limits of Human Rights in Bioethics. Perspective on Political Science*, Winter 2008, Volume 37, Number 1, 31-40.
- Rancich, Ana María; Marta Lucía Pérez, Celina Morales, Ricardo Jorge Gelpi. *Beneficence, Justice, and Lifelong Learning Expressed in Medical Oaths. The Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 25, 2005: 211-220.
- Reason J., *Human error: models and management*; *British Medical Journal*, 320, 768-770, 2000
- Săvulescu, Julian; R. Saunders. *Research ethics and lessons from Hwanggate: what can we learn from the Korean cloning fraud?*, *Journal of Medical Ethics*, 2008, 34:214-221.
- Scheper-Hughes, N. *The Tyranny of the Gift. Sacrificial Violence in Living Donor Transplants*, *American Journal of Transplantation* 2007; 7: 507–511.
- Seale, Clive. *Media and Health*, London: SAGE Publications, 2002
- Snyder, Lois (ed.). *Complementary and Alternative Medicine. Ethics, the Patient, and the Physician*, Totowa, New Jersey: Humana Press, 2007.
- Steinberg, David. *The Allocation of Organs Donated by Altruistic Strangers. Annals of Internal Medicine*, 2006;145:197-203.
- Studii de caz: reflectarea în mass media românească recentă a unor teme de bioetică
- Svendsen, Clyve N.; Allison D. Ebert (Eds.), *Encyclopedia of Stem Cell Research*, Vol. 1&2, Los Angeles, SAGE Publications, 2008.
- Tan, Henkie P.; Amadeo Marcos, Ron Shapiro (eds.), *Living Donor Transplantation*, New York: Informa Healthcare, 2007
- Thompson, Richard E. *I Swear by Apollo, The Hippocratic Oath is Obsolete*, *The Physician Executive*, March-April 2004: 60-63.

Troyen Brennan. Markets in Health Care. The Case of Renal Transplantation. *Journal of Law, Medicine and Ethics*, 2007:247-255.

Ungureanu, Gabriel; Ortansa Stoica, Patologia iatrogena – dificultatile abordarii: delimitarea domeniului si evaluarea dimensiunii epidemiologice, *Revista Romana de Bioetica*, 4:3, 39-44, 2006;

Ungureanu, Gabriel; Vasile Astarastoe, Maria-Christina Ungureanu, Ortansa Stoica, Iatrogenia: dileme etice si modalitati de abordare a erorii medicale, *Revista Romana de Bioetica*, 6 (2), 2008.

V. Metode de predare si materiale folosite in cadrul procesului educational specific disciplinei:

- utilizarea unui curs interactiv ca fundament de prelegere
- discutii in cadrul cursului pe baza unor exemple din literatura de specialitate
- utilizarea de studii de caz in cadrul seminarilor
- analiză de text utilizând pasaje semnificative din bibliografia indicată
- utilizarea metodelor de predare ce implică tehnica performantă din dotarea facultății
- analiza unor filme și video-conferințe

VI. Planificarea intilnirilor si a verificarilor intermediare

Curs + seminar 1

Etica medicală/ bioetica în contextul eticilor aplicate. Este etica aplicată o aplicare a eticii? Aplicare vs. apropiere. Contextul dezvoltărilor bioetice.

Mureșan, Valentin. „Este etica aplicată o aplicare a eticii?”, *Revista de Filosofie Analitică*, vol. I, 1°, iulie-decembrie 2007

Miroiu, Mihaela; Gabriela Blebea Nicolae, *Introducere în etica profesională*, Ed. Trei, București, 2001

Baker, Robert; Laurence McCullough, „Medical Ethics’ Appropriation of Moral Philosophy: The Case of the Sympathetic and the Unsympathetic Physician”, *Kennedy Institute of Ethics Journal* Vol. 17, No. 1, 2007.

Jonsen, Albert R. „How to Appropriate Appropriately. A Comment on Baker and McCullough”, *Kennedy Institute of Ethics Journal* Vol. 17, No. 1, 2007, 43-54; Tom L. Beauchamp, „History and Theory in “Applied Ethics”, *Kennedy Institute of Ethics Journal* Vol. 17, No. 1, 2007, 55-64

Pellegrino E.D., „The Origins and Evolution of Bioethics: Some Personal Reflections”, *Kennedy Institute of Ethics Journal*, vol. 9 (1), 1999

Curs + seminar 2

Expertiza etică în domeniul bio-medicinei. Cine poate fi „expert” în etică? Natura expertizei etice. Consultanța etică.

Marino, Gordon. „Avoiding Moral Choices. Call in the Ethics Expert”, *Commonweal*, 128, no. 6, March 23, 2001, pp. 11-15.

Yoder, Scot D. „Experts in Ethics? The Nature of Ethical Expertise”, *Hastings Center Report*, 28, no. 6, 1998, 11-19

Sharvy, Richard “Who’s To Say What’s Right or Wrong? People Who Have Ph.D.s in Philosophy, That’s Who”, *Journal of Libertarian Studies*, Volume 21, no. 3 (Fall 2007): 3-24

Urban Walker, Margaret. „Keeping Moral Space Open. New Images of Ethics Consulting”, *The Hastings Center Report*, vol 23, no. 2, 1993, pp. 34-40.

Curs+seminar 3

Concepte cheie în etica medicală: autonomia persoanei, consimțământul informat, confidențialitatea. Principiile bioeticii.

Dworkin, Gerald, *The Theory and Practice of Autonomy*, Cambridge University Press, Cambridge, 1988

Beecher, HK. „Ethics and clinical research”, *The New England Journal of Medicine*, vol. 274, 1966, pp. 1354–1360

Rhodes, Rosamond, *Rethinking Research Ethics*, *American Journal of Bioethics*, 5 (1), 2005: 7-28.

Beauchamp, Tom. *How Not to Rethink Research Ethics*, *American Journal of Bioethics*, 5 (1), 2005:31-33.

Curs + seminar 4

Metodologia cercetării în etica medicală. Metode calitative, metode cantitative. Folosirea narativelor. Cercetare etică și fraudă etică.

Ulin, Priscilla R.; Elizabeth T. Robinson, Elizabeth E. Tolley (eds.), *Qualitative Methods in Public Health. A Field Guide to Applied Research*, San Francisco, Joey Bass, 2005

Elliot, Jane. *Using Narratives in Social Research. Qualitative and Quantitative Approaches*, London: SAGE Publications, 2005

Macklin, Ruth. *Some Questionable Premises About Research Ethics*, *American Journal of Bioethics*, 5 (1), 2005:29-31.

Levine, Robert J. *Reflections on ‘Rethinking Research Ethics’*, *American Journal of Bioethics*, 5 (1), 2005:1-3.

Săvulescu, Julian; R. Saunders. *Research ethics and lessons from Hwanggate: what can we learn from the Korean cloning fraud?*, *Journal of Medical Ethics*, 2008, 34:214-221.

Curs + seminar 5

Tehnici de argumentare și discursuri alternative: influențe multi și inter-disciplinare. Bioetică și filosofie morală/ antropologie filosofică/ legislație/ drepturile omului/ teologie.

El-Ayouty, Yassin; Kevin J. Ford, and Mark Davies (eds.), *Government ethics and law enforcement : toward global guidelines*, Westport: Greenwood Publishing Group, 2000

Elm, Susanna; Stefan N. Willich (eds.), *Quo Vadis Medical Healing. Past Concepts and New Approaches*, Springer, 2009.

Pelluchon, Corinne. *Toward a New Philosophical Anthropology. The Limits of Human Rights in Bioethics. Perspective on Political Science*, Winter 2008, Volume 37, Number 1, 31-40.

Oderberg, David S. *Applied Ethics. A Non-Consequentialist Approach*, Blackwell Publishers, Oxford, 2000.

Curs + seminar 6

Codurile în etica medicală. Codurile etice și profesionalizarea etică. Studiu de caz: Jurământul lui Hippocrat

Baker, Roger. *A Draft Model Aggregated Code of Ethics for Bioethicists*, *American Journal of Bioethics*, 5 (5), 2005: 33-41.

Beauchamp, Tom. *What Can a Model Professional Code for Bioethics Hope to Achieve?*. *American Journal of Bioethics*, 5 (5), 2005:42-43.

Rancich, Ana María; Marta Lucía Pérez, Celina Morales, Ricardo Jorge Gelpi. *Beneficence, Justice, and Lifelong Learning Expressed in Medical Oaths. The Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 25, 2005: 211-220.

Thompson, Richard E. I Swear by Apollo, The Hippocratic Oath is Obsolete, The Physician Executive, March-April 2004: 60-63.

Jotterand, Fabrice, The Hippocratic Oath and Contemporary Medicine: Dialectic Between Past Ideals and Present Reality? Journal of Medicine and Philosophy, 30, 2005:107–128.

Curs + seminar 7

Transplantul de organe. Consimțămînt informat vs. consimțămînt prezumat. Dileme ale donatorilor vii. Dileme ale donatorilor aflați în moarte cerebrală. „Traficul de organe”. Xenotransplanturile.

Bibliografie:

Tan, Henkie P.; Amadeo Marcos, Ron Shapiro (eds.), Living Donor Transplantation, New York: Informa Healthcare, 2007

James F. Blumstein, Frank A. Sloan (eds.), Organ Transplantation Policy: Issues and Prospects, Durham, NC: Duke University Press, 1989.

Scheper-Hughes, N. The Tyranny of the Gift. Sacrificial Violence in Living Donor Transplants, American Journal of Transplantation 2007; 7: 507–511.

Steinberg, David. The Allocation of Organs Donated by Altruistic Strangers. Annals of Internal Medicine, 2006;145:197-203.

Troyen Brennan. Markets in Health Care. The Case of Renal Transplantation. Journal of Law, Medicine and Ethics, 2007:247-255.

Michler, Robert E., Xenotransplantation: Risks, Clinical Potential, and Future Prospects, Emerging Infectious Diseases, 2 (1), 1996: 64-70

Frunza, Mihaela. O perspectiva etica asupra xenotransplantului, Revista romana de Bioetica, 2007, vol. 5, nr. 1, ISSN 1583-5170

Seminar:

Analiză pe marginea documentarului Jon Ronson, Kidneys for Jesus (2003).

Curs + seminar 8

Eutanasia. Eutanasia activă, eutanasia pasivă. Eutanasia voluntară, eutanasia involuntară, eutanasia non-voluntară. Eutanasia și suicidul asistat.

Malpas, Jeff; Norelle Lickiss (eds.), Perspectives on Human Dignity, Springer, 2007

Garrard, E and S. Wilkinson, Passive Euthanasia, Journal of Medical Ethics, 2005;31;64-68.

Magnusson, RS. Euthanasia: above ground, below ground, Journal of Medical Ethics, 2004;30;441-446.

Chapple, A.; S. Ziebland, A. McPherson and A. Herxheimer. What people close to death say about euthanasia and assisted suicide: a qualitative study, Journal of Medical Ethics, 2006;32;706-710.

Seminar:

Analiză pe marginea video-conferinței Tom Beauchamp, Physician-assisted suicide.

Curs + seminar 9

Testare genetică și îmbunătățire genetică (*genetical testing and genetical enhancement*).

Cercetarea celulelor stem. Moralitatea politicilor reproducerii.

Cutaș, Daniela. *GenEtica reproducerii. Politici ale moralității și moralitatea politicilor*, Ideea Europeană, București, 2007.

Cole-Turner, Roland (ed). Design and Destiny. Jewish and Christian Perspectives on Human Germline Modification, Cambridge, Massachusetts: MIT Press, 2008

Svendsen, Clyve N.; Allison D. Ebert (Eds.), *Encyclopedia of Stem Cell Research*, Vol. 1&2, Los Angeles, SAGE Publications, 2008.

Kamm, Frances M. Is There a Problem with Enhancement?, *American Journal of Bioethics*, 5(3), 2005: 5–14.

Miller, Franklin; Howard Brody, *Enhancement Technologies and Professional Integrity*, *American Journal of Bioethics*, 5(3), 2005: 15-16.

Curs + seminar 10

Studiu de caz: problema iatrogeniei. Eroarea medicala, dileme etice.

Ungureanu, Gabriel; Vasile Astarastoe, Maria-Christina Ungureanu, Ortansa Stoica, *Iatrogenia: dileme etice si modalitati de abordare a erorii medicale*, *Revista Romana de Bioetica*, 6 (2), 2008.

Nolan T.W., System changes to improve patient safety, *British Medical Journal*, 320, 771-3, 2000

Reason J., Human error: models and management; *British Medical Journal*, 320, 768-770, 2000

Ungureanu, Gabriel; Ortansa Stoica, *Patologia iatrogena – dificultatile abordarii: delimitarea domeniului și evaluarea dimensiunii epidemiologice*, *Revista Română de Bioetica*, 4:3, 39-44, 2006;

Curs + seminar 11

Studiu de caz: medicina complementară și alternativă.

Snyder, Lois (ed.). *Complementary and Alternative Medicine. Ethics, the Patient, and the Physician*, Totowa, New Jersey: Humana Press, 2007.

Byrd, Randolph C. Positive Therapeutic Effects of Intercessory Prayer in a Coronary Care Unit Population. *Southern Medical Journal* 81 (7), 1988: 826-829.

Harris, William S., Manohar Gowda, Jerry W. Kolb, Christopher P. Strychacz, James L. Vacek, Philip G. Jones, Alan Forker, James H. O’Keefe, Ben D. McCallister. A Randomized, Controlled Trial of the Effects of Remote, Intercessory Prayer on Outcomes in Patients Admitted to the Coronary Care Unit. *Archive of Internal Medicine*, 159, 1999: 2273-2278

Leibovici, Leonard. Effects of remote, retroactive intercessory prayer on outcomes in patients with bloodstream infection: randomized controlled trial. *British Medical Journal*, 2001, 323: 1450-1451.

Frunză, Mihaela. Ethical Aspects of Spiritual Medicine. The Case of Intercessory Prayer Therapy, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, 2007, volume 6, nr. 17, p. 101-115

Curs + seminar 12

Studii de caz: reflectarea în mass media românească recentă a unor teme de bioetică

Seale, Clive. *Media and Health*, London: SAGE Publications, 2002

*** „Un tânăr de 29 de ani din Constanța cere să fie eutanasiat”, *Realitatea TV*, 24 noiembrie 2008, http://www.realitatea.net/un-tanar-de-29-de-ani-din-constanta-cere-sa-fie-eutanasiat_398156.html

*** „O clujeancă de 33 de ani este prima donatoare de celule stem din România”, *Realitatea TV*, 23 octombrie 2008.

*** „Rinichii tânărului care s-a aruncat vineri în fața metroului au fost donați”, *Realitatea TV*, 22 septembrie 2008, http://www.realitatea.net/rinichii-tanarului-care-s-a-aruncat-vineri-in-fata-metroului-au-fost-donati_351447.html

Curs + seminar 13

Medicii și industria farmaceutică. Dileme etice.

Morgan, M.A.; J. Dana, G. Loewenstein, S. Zinberg and J. Schulkin., Interactions of doctors with the pharmaceutical industry, *Journal of Medical Ethics*, 2006;32;559-563.
Clarke, Adele E.; Janet K. Shim, Laura Mamo, Jennifer Ruth Fosket, Jennifer R. Fishman. Biomedicalization: Technoscientific Transformations of Health, Illness, and U.S. Biomedicine, *American Sociological Review*, Vol. 68, No. 2, (Apr., 2003), pp. 161-194.

Curs + seminar 14

Etica medicală – studii de caz, proiecte și aplicații propuse de masteranzi

VII. Modul de evaluare

Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale, astfel:

- Participarea la discuțiile și dezbaterile din timpul seminarului – 15%
- Prezentări ale textelor din bibliografia seminarului – 30%
- Redactarea unei lucrări individuale scrise pe baza unei cercetări proprii – 55%

Criteriile utilizate în evaluarea lucrării scrise: capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu conceptele și metodologia cercetării în studiile de etică medicală; asumarea unei cercetări științifice și documentar-bibliografice proprii; claritatea și precizia argumentării filosofice.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale

Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe. Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera prin activități de cercetare și redactare de lucrări de specialitate.

Plagiatul reprezintă preluarea unor texte aparținând unor alte surse (inclusiv electronice, de genul referate.ro), fără menționarea referințelor, ca și când ele ar aparține autorului lucrării de curs/seminar. Orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă este considerată a fi plagiat, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studentii în decurs de 2 zile de la data contestației.